

Лауреати Нобелівської премії з літератури

Нобелівська премія з літератури (швед. Nobelpriset i litteratur) — одна з п'яти премій, започаткованих у 1895 Альфредом Нобелем, що присуджується щорічно за видатний внесок у розвиток світової літератури. Лауреат премії визначається щороку в жовтні Комітетом з присудження Нобелівської премії з літератури, що складається з 5 осіб — членів Шведської академії. Нагородження лауреата Премії з літератури відбувається разом з лауреатами в інших галузях в річницю смерті Альфреда Нобеля 10 грудня кожного року у Стокгольмі. Кожному лауреату вручається медаль, диплом та грошова винагорода.

Лауреат отримав премію наступного року після присудження

Лауреат відмовився від премії

Премію було присуджено посмертно

Рік	Портрет	Ім'я	Країна	Мова	Обґрунтування
1901		Сюллі-Прюдом (1839–1907)	 Франція	Французька	За видатні літературні достоїнства, високий ідеалізм, художню досконалість і незвичайне поєднання душевності й таланту
1902		Теодор Моммзен (1817–1903)	 Німецька імперія	Німецька	Видатному майстру історичної оповіді за монументальну працю «Римська історія»
1903		Б'єрнстєрне Б'єрнсон (1832–1910)	 Норвегія	Норвезька	За благородну високу й різносторонню поезію, що завжди відрізнялася свіжістю натхнення й рідкісною чистотою духу

1904		<p>Фредерик Містраль (1830–1914)</p>	 Франція	Окситанська	<p>За свіжість і оригінальність поетичних творів, що правдиво відображають дух народу, а також за наукові роботи як провансальського філолога</p>
		<p>Хосе Ечеґарай-і-Ейсаґірре (1832–1916)</p>	 Іспанія	Іспанська	<p>За численні заслуги у відродженні традицій іспанської драми</p>
1905		<p>Генрик Сенкевич (1849–1916)</p>	 Російська імперія	Польська	<p>За видатні заслуги у сфері епосу</p>
1906		<p>Джозуе Кардуччі (1835–1907)</p>	 Королівство Італія	Італійська	<p>Не тільки за глибокі знання та критичний розум, але й перш за все за творчу енергію, свіжість стилю й ліричну силу, що характерна для його поетичних шедеврів</p>

1907		Редьярд Кіплінг (1865–1936)	 Велика Британія	Англійська	За спостережливість, яскраву фантазію, зрілість ідей та видатний талант оповідача
1908		Рудольф Крістоф Ойкен (1846–1926)	 Німецька імперія	Німецька	За пошуки істини, проникливу силу думки, широкий світогляд, жвавість й переконливість, з якими він відстоював і розвивав ідеалістичну філософію
1909		Сельма Лагерлеф (1858–1940)	 Швеція	Шведська	Як данина високому ідеалізму, яскравій уяві й духовному проникненню, що вирізняють усі її твори
1910		Пауль Гейзе (1830–1914)	 Німецька імперія	Німецька	За художність та ідеалізм, які він демонстрував протягом свого довгого й продуктивного творчого шляху в якості ліричного поета, драматурга, романіста та автора відомих усьому світові новел

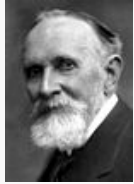

1911		Моріс Метерлінк (1862–1949)	 Бельгія	Французька	За багатогранну літературну діяльність, особливо за драматичні твори, відмічені багатю уявою та поетичною фантазією
1912		Гергарт Гауптман (1862–1946)	 Німецька імперія	Німецька	Передусім на знак визнання плідної, всебічної й видатної діяльності в сфері драматичного мистецтва
1913		Рабіндранат Тагор (1861–1941)	 Британська Індія	Бенгальська Англійська	За глибоко емоційні, оригінальні й прекрасні вірші, в яких з винятковою майстерністю виражено його поетичне мислення, що стало, за його власними словами, частиною літератури Заходу

1914	<i>Не присуджувалася</i>				
------	--------------------------	--	--	--	--

1915		Ромен Роллан (1866–1944)	 Франція	Французька	За високий ідеалізм літературних творів, за співчуття та любов до істини, з якою він описує різні людські типажі
1916		Вернер фон Гейденстам (1859–1940)	 Швеція	Шведська	На знак визнання його значення як представника нової епохи у світовій літературі
1917		Карл Адольф Геллеруп (1857–1919)	 Данія	Данська	За його різноманітну й багату поезію, натхненну високими ідеалами
		Генрік Понттопідан (1857–1943)	 Данія	Данська	За його правдивий опис сучасного життя в Данії

1918

Не присуджувалася

1919		Карл Шпіттелер (1845–1924)	 Швейцарія	Німецька	За незрівнянний епос «Олімпійська весна»
1920		Кнут Гамсун (1859–1952)	 Норвегія	Норвезька	За його монументальну працю «Соки землі»
1921		Анатоль Франс (1844–1924)	 Франція	Французька	За блискучі літературні досягнення, відзначені вишуканістю стилю, глибоко вистражданим гуманізмом та істинно галльським темпераментом

1922		Хасінто Бенавенте (1866–1954)	 Іспанія	Іспанська	За блискучу майстерність, з якою він продовжив славні традиції іспанської драми
1923		Вільям Батлер Сйтс (1865–1939)	 Ірландія	Англійська	За натхненну поетичну творчість, що передає у високохудожній формі національний дух
1924		Владислав Реймонт (1867–1925)	 Польща	Польська	За великий національний епос — роман «Селяни»
1925		Бернард Шоу (1856–1950)	 Велика Британія	Англійська	За творчість, відзначену ідеалізмом і гуманізмом, за іскрометну сатиру, що часто поєднується з винятковою поетичною красою

1926		Грація Деледда (1871–1936)	 Королівство Італія	Італійська	За поетичні твори, в яких із пластичною ясністю описано життя її рідного острова, а також за глибину підходу до людських проблем загалом
1927		Анрі Бергсон (1859–1941)	 Франція	Французька	На знак визнання його яскравих і життєствердних ідей, а також за ту виняткову майстерність, з якою ці ідеї було втілено
1928		Сігрід Унсет (1882–1949)	 Норвегія	Норвезька	Передусім за її видатний опис скандинавського життя Середньовіччя
1929		Томас Манн (1875–1955)	 Німеччина	Німецька	Передусім за його великий роман «Будденброки», який став класикою сучасної літератури й популярність котрого невпинно зростає

1930		Сінклер Льюїс (1885–1951)	 США	Англійська	За потужне та виразне мистецтво оповіді та за рідкісне вміння з сатирою і гумором створювати нові типажі й характери
1931		Ерік Аксель Карлфельдт (1864–1931)	 Швеція	Шведська	За його поезію
1932		Джон Голсуорсі (1867–1933)	 Велика Британія	Англійська	За високе мистецтво оповіді, вершиною якого є «Сага про Форсайтів»
1933		Іван Бунін (1870–1953)	без громадянства	Російська	За строгу майстерність, із якою він розвиває традиції російської класичної прози

1934		Луїджі Піранделло (1867–1936)	 Королівство Італія	Італійська	За творчу сміливість і винахідливість у відродженні драматургічного й сценічного мистецтва
------	---	-------------------------------------	---	------------	--

1935	<i>Не присуджувалася</i>				
------	--------------------------	--	--	--	--

1936		Юджин Гладстоун О'Ніл (1888–1953)	 США	Англійська	За силу, правдивість і глибоку емоційність драматичних творів, що по-новому трактують жанр трагедії
1937		Роже Мартен дю Гар (1881–1958)	 Франція	Французька	За художню силу й правду в зображенні людини та найважливіших аспектів сучасного життя у циклі «Родина Тібо»

1938		Перл Бак (1892–1973)	 США	Англійська	За її багатий і по-справжньому епічний опис селянського життя в Китаї та за її біографічні шедеври
1939		Франс Ееміль Сіланпя (1888–1964)	 Фінляндія	Фінська	За його глибоке розуміння селянства своєї країни і вишукане мистецтво, з яким він зображував їхній спосіб життя та їхній зв'язок із природою

1940	<i>Не присуджувалася</i>				
------	--------------------------	--	--	--	--

1941	<i>Не присуджувалася</i>				
1942					
1943					

1944		Йоганнес Вільгельм Єнсен (1873–1950)	 Данія	Данська	За рідкісну силу й родючість поетичної уяви, що поєднується з інтелектуальною допитливістю та сміливістю і новизною творчого стилю
1945		Габрієла Містраль (1889–1957)	 Чилі	Іспанська	За її ліричну поезію, наповнену потужними емоціями, що зробили її символом ідеалістичного прагнення всього латиноамериканського світу
1946		Герман Гесе (1877–1962)	 Швейцарія	Німецька	За сміливість і проникливість у його творах, які є прикладом класичних гуманістичних ідеалів та високого художнього стилю
1947		Андре Жід (1869–1951)	 Франція	Французька	За глибокі й художньо значущі твори, в яких людські проблеми представлено з безстрашною любов'ю до істини й глибокою психологічною проникливістю

1948		Томас Стернз Еліот (1888–1965)	 Велика Британія	Англійська	За його видатний внесок в сучасну поезію
1949		Вільям Фолкнер (1897–1962)	 США	Англійська	За його потужний художній внесок у сучасний американський роман
1950		Бертран Расселл (1872–1970)	 Велика Британія	Англійська	На знак визнання його різноманітних і значимих творів, в яких він відстоює гуманістичні ідеали та свободу думки
1951		Пер Лагерквіст (1891–1974)	 Швеція	Шведська	За художню силу й справжню незалежність духу, завдяки якій він прагне у своїй поезії віднайти відповіді на одвічні питання людства

1952		Франсуа Моріак (1885–1970)	 Франція	Французька	За глибоке духовне прозріння й художню силу, з якою він у своїх романах зобразив драму людського життя
1953		Вінстон Черчилль (1874–1965)	 Велика Британія	Англійська	За неперевершеність історичного й біографічного опису, за блискуче ораторське мистецтво, з допомогою якого відстоювалися найвищі людські цінності
1954		Ернест Хемінгвей (1899–1961)	 США	Англійська	За його майстерність у мистецтві оповіді, яку він продемонстрував у повісті «Старий і море» і той вплив, який він справив на сучасний стиль

1955		Галдор Лакснесс (1902–1998)	 Ісландія	Ісландська	За його яскраву силу епічного оповідання, що відродила ісландську літературу
1956		Хуан Рамон Хіменес (1881–1958)	 Іспанія	Іспанська	За ліричну поезію, зразок високого духу і художньої чистоти в іспанській поезії
1957		Альбер Камю (1913–1960)	 Франція	Французька	За його важливі літературні роботи, які чітко й серйозно висвітлюють проблеми людської совісті в наш час
1958		Борис Пастернак (1890–1960)	 СРСР	Російська	За значні досягнення в сучасній ліричній поезії, а також за продовження традицій великого російського епічного роману

1959		Сальваторе Квазімодо (1901–1968)	 Італія	Італійська	За його ліричну поезію, що висловлює трагічний досвід життя у наш час
1960		Сен-Жон Перс (1887–1975)	 Франція	Французька	За образність його поезії, що зображує умови нашого життя
1961		Іво Андрич (1892–1975)	 Югославія	Сербохорватська	За силу, з якою він простежив тему долі людини крізь долю її країни
1962		Джон Стейнбек (1902–1968)	 США	Англійська	За реалістичний і поетичний дар, що поєднується з м'яким гумором і гострим соціальним сприйняттям

1963		Йоргос Сеферіс (1900–1971)	 Королівство Греція	Грецька	За його видатні ліричні твори, натхненні глибоким почуттям елліністичного світу культури
1964		Жан-Поль Сартр (1905–1980)	 Франція	Французька	За його багату на ідеї й наповнену духом свободи творчість, що має надзвичайний вплив на наш час
1965		Михайло Шолохов (1905–1984)	 СРСР	Російська	За художню силу й цілісність епосу про дінське козацтво в переломний для Росії час
1966		Шмуель Йосеф Агнон (1888–1970)	 Ізраїль	Іврит	За глибоко оригінальне мистецтво оповіді, навіяне єврейськими народними мотивами

1967		Мігель Анхель Астуріас (1899-1974)	 Гватемала	Іспанська	За яскраві творчі досягнення, в основі яких лежить інтерес до звичаїв і традицій індіанців Латинської Америки
1968		Ясунарі Кавабата (1899-1972)	 Японія	Японська	За його майстерність оповіді, за допомогою якого він із великою чуттєвістю зображує сутність японського духу
1969		Семюел Беккет (1906-1989)	 Ірландія	Англійська Французька	За його новаторські драматичні й прозові твори, в яких трагізм сучасної людини стає її тріумфом
1970		Олександр Солженіцин (1918-2008)	 СРСР	Російська	За силу епічних оповідань, у яких він дотримується традицій російської літератури

1971		Пабло Неруда (1904–1973)	 Чилі	Іспанська	За поезію, яка з надприродною силою втілила у собі долю і мрії цілого континенту
1972		Генріх Белль (1917–1985)	 Західна Німеччина	Німецька	За творчість, у якій поєднано широке охоплення дійсності з високим мистецтвом створення характерів і яке стало вагомим внеском у відродження німецької літератури
1973		Патрік Вайт (1912–1990)	 Австралія	Англійська	За його епічне й психологічне мистецтво оповіді, завдяки якому було відкрито новий літературний материк

1974		Ейвінд Юнсон (1900–1976)	 Швеція	Шведська	За розповідне мистецтво, що розтинає простір і час, служачи свободі
		Гаррі Мартінсон (1904–1978)	 Швеція	Шведська	За творчість, у якій є все — від краплі роси до космосу
1975		Еудженіо Монтале (1896–1981)	 Італія	Італійська	За досягнення в поезії, яка вирізняється величезною проникливістю та вираженням поглядів на життя, повністю позбавленого ілюзій
1976		Сол Беллоу (1915–2005)	 США	Англійська	За людське розуміння і тонкий аналіз сучасної культури, які поєднані у його творах

1977		Вісенте Алейксандре (1898–1984)	 Іспанія	Іспанська	За його поетичні твори, що висвітлюють стан людини у космосі й сучасному суспільстві та водночас відновлюють традиції іспанської поезії в міжвоєнний період
1978		Ісаак Башевіс Зінґер (1904–1991)	 США	Їдиш	За емоційне мистецтво оповіді, що, йдучи своїм корінням у польсько-єврейські культурні традиції, підіймає вічні питання
1979		Одіссеас Елітіс (1911–1996)	 Греція	Грецька	За його поезію, яка на тлі грецьких традицій зображує чуттєву силу й боротьбу людини за свободу і творчість
1980		Чеслав Мілош (1911–2004)	 Польща США	Польська	Хто передбачав незахищенність людини у світі, наповненому конфліктів

1981		Еліас Канетті (1905–1994)	 США	Німецька	За оповідання, яким притаманний широкий світогляд, багатство ідей і художня сила
1982		Габрієль Гарсія Маркес (нар. 1927)	 Колумбія	Іспанська	За романи та оповідання, в яких фантазія та реальність, поєднуючись, зображують життя і конфлікти всього континенту
1983		Вільям Голдінг (1911–1993)	 Велика Британія	Англійська	За його романи, що висвітлюють життя людини у сучасному світі
1984		Ярослав Сайферт (1901–1986)	 Чехословаччина	Чеська	За його поезію, наповнену свіжістю, винахідливістю та багатими образами, яка є втіленням вільного духу та різнобічності людини

1985		Клод Сімон (1913–2005)	 Франція	Французька	Хто у своїх романах поєднав образ поета-художника з поглибленим розумінням часу у зображенні людських умов
1986		Воле Шоїнка (нар. 1934)	 Нігерія	Англійська	За створення театру величезної культурної перспективи й поезії
1987		Йосип Бродський (1940–1996)	 США	Англійська Російська	За авторську всеосяжність, насичену ясністю думок і поетичністю
1988		Нагіб Махфуз (1911–2006)	 Єгипет	Арабська	За реалізм і багатство відтінків арабської оповіді, що має значення для всього людства

1989		Каміло Хо́се Села (1916–2002)	 Іспанія	Іспанська	За виразну й потужну прозу, що співчутливо й зворушливо описує людські слабкості
1990		Октавіо Пас (1914–1998)	 Мексика	Іспанська	За упереджені всеосяжні твори, позначені почуттєвим інтелектом і гуманістичною цілісністю
1991		Надін Гордімер (нар. 1923)	 Південна Африка	Англійська	Хто своїм прекрасним епосом принесла величезну користь людству
1992		Дерек Волкотт (нар. 1930)	 Сент-Люсія	Англійська	За яскраву поетичну творчість, ноповнену історизмом, що є результатом відданості культурі у всій її різноманітності

1993		Тоні Моррісон (нар. 1931)	 США	Англійська	Хто у своїх наповнених мріями і поезією романах зобразила важливий аспект американської реальності
1994		Кендзабуро Ое (нар. 1935)	 Японія	Японська	Хто поетичною силою створив уявний світ, в якому життя і міф проявляються у вигляді картини скрутного життя людини
1995		Шеймас Гіні (нар. 1939)	 Ірландія	Англійська	За ліричну красу й етичну глибину поезії, що відкриває перед нами дивовижні будні й повертає до життя минуле
1996		Віслава Шимборська (1923–2012)	 Польща	Польська	За поезію, що з іронічною точністю зображує історичні та біологічні явища в контексті реальності людства

1997		Даріо Фо (нар. 1926)	 Італія	Італійська	Хто, наслідуючи середньовічних блазнів, картає владу, відстоюючи честь пригноблених
1998		Жозе Сарамаґо (1922–2010)	 Португалія	Португальська	Хто за допомогою притч, наповнених уявою, співчуттям та іронією, дає можливість досягнути ілюзорну реальність
1999		Гюнтер Грасс (нар. 1927)	 Німеччина	Німецька	Чиї пустотливі чорні байки змальовують забуте обличчя історії
2000		Гао Сінцзянь (нар. 1940)	 Франція	Китайська	За твори всесвітнього значення, просякнуті гіркотою за становище людини у сучасному світі, що відкривають нові можливості для китайського роману та драми

2001		Відьядхар Сурадхпрасад Найпол (нар. 1932)	 Велика Британія	Англійська	За поєднання проникливої оповіді та дослідження у творах, що змушують нас замислитися про речі, які зазвичай не обговорюють
2002		Імре Кертес (нар. 1929)	 Угорщина	Угорська	За опис досвіду боротьби індивіда проти варварського деспотизму історії
2003		Джон Максвелл Кутзее (нар. 1940)	 Південна Африка	Англійська	Хто в незліченних образах зображує дивну участь аутсайдерів
2004		Ельфріде Слінек (нар. 1946)	 Австрія	Німецька	За музичний потік голосів у романах і п'єсах, які з надзвичайним лінгвістичним запалом розкривають абсурдність соціальних кліше та їхньої поневолюючої сили
2005		Гарольд Пінтер (1930–2008)	 Велика Британія	Англійська	Хто в своїх п'єсах відкриває прірву, що лежить під метушною повсякденністю, і вдерасться у катівні песимізму

2006		Орхан Памук (нар. 1952)	 Туреччина	Турецька	Хто у пошуках меланхолійної душі рідного міста знайшов нові символи для зіткнення і переплетення культур
2007		Доріс Лессінг (нар. 1919)	 Велика Британія	Англійська	Хто оповідає про досвід жінок, зі скептицизмом, пристрасно і пророчою силою розглядає розділену цивілізацію
2008		Жан-Марі Гюстав Ле Клезю (нар. 1940)	 Франція	Французька	Автор нових напрямів, поетичних пригод, чуттєвих захоплень, дослідник людства поза межами правлячої цивілізації
2009		Герта Мюллер (нар. 1953)	 Німеччина	Німецька	Хто із зосередженістю в поезії і щирістю в прозі описує життя знедолених

2010		<p>Маріо Варґас Льйоса (нар. 1936)</p>	 <p>Перу Іспанія</p>	Іспанська	<p>За детальний опис структури влади і за яскраве зображення повсталого, що бореться, але зазнає поразки</p>
2011		<p>Томас Транстремер (нар. 1931)</p>	 <p>Швеція</p>	Шведська	<p>За стислі та прозорі образи, що дали читачам змогу повному поглянути на реальний світ</p>
2012		<p>Мо Янь (нар. 1955)</p>	 <p>КНР</p>	Китайська	<p>За галюциногенний реалізм, що поєднується з народними казками, історією та сучасністю</p>